

[Knud Hertling.]

vi måske have fundet frem til en lønfastsættelsesform på grundlag af f. eks. arbejdets art. Vi kunne sige, at inden for de og de stillinger kan vi ikke undvære dansk arbejdskraft, og disse stillinger honorerer vi så med den højere løn, uanset hvem der besætter disse stillinger. Det kunne således være ligegyldigt, om vedkommende er født i Danmark, i Grønland eller på Færøerne eller andre mulige steder.

Jeg ved godt, at en sådan ordning ville have været noget dyrere end den ordning, vi har i dag. Men den ville have givet os tilfredse borgere, samhørighedsfølelsen mellem Danmark og Grønland ville ikke have været ude for den belastning, som fødestedskriteriet er.

Endelig forekommer det mig, at et kriterium som uddannelseskriteriet eller kvalifikationskriteriet ikke er så helt dårligt, som man vil gøre det til. Det absurde ved hele situationen er jo i virkeligheden det, at fødestedskriteriet i dag i sin praktiske udformning er et uddannelseskriterium, idet sandheden er den, at kun de højest uddannede grønlændere i praksis kan få dispensation fra fødestedskriteriet og har fået det.

Men desværre har fædrene til fødestedskriteriet påduttet lederen af Grønlands Arbejder Sammenslutning, at uddannelseskriteriet vil virke meget mere diskriminerende over for arbejderne end fødestedskriteriet. Dette forekommer mig at være en urimelig argumentation, idet fødestedskriteriet i dag i virkeligheden er et uddannelseskriterium. Jeg skal i denne omgang spare ministeren for flere filosofiske betragtninger, men nøjes med at konstatere, at de grønlandske folketingsmænd som sædvanlig ikke har haft så gode muligheder for at diskutere disse forhold forud for lovforslagenes fremsættelse som andre, f. eks. medlemmerne af det grønlandske landsråd.

En lille glædelig ting er dog, at Grønlands landsråd vil være med til at diskutere, at vi på et eller andet tidspunkt og helst om ikke for mange år bør få lavet denne aflønningsform og i det hele taget omvurdere de goder, som den udsendte arbejdskraft har i Grønland, herunder huslejfrihed og andre små goder som rejsegodtgørelse o. lign. En anden

positiv ting er også, at Grønlandstillægget ikke skal dyrtidsreguleres.

Vedrørende forslaget til loy om pension skal jeg nøjes med at bemærke, at jeg ganske kan godkende ministerens begrundelse for den lavere aldersgrænse for pensionering i forhold til aldersgrænserne her i landet. Det er blot betænkeligt, at pensionsloven ikke regulerer de nuværende pensionsordninger, men det er måske noget, der vil blive taget op i forbindelse med de forhandlinger, som ministeriet skal indlede med organisationerne formentlig allerede i efteråret 1971. Jeg vil dog ikke holde mig tilbage fra at lægge et godt ord ind for de gamle, nu pensionerede tjenestemænd såsom de gamle lærere, som er uddannet på det gamle seminarium i Godthåb, gamle telegrafister og tidligere udstedsbestyrere og pensionerede formænd. Deres pensioner er i dag ganske uanstændigt små, men det er måske et spørgsmål, der kan tages op administrativt, og jeg vil gerne opfordre ministeren for Grønland til at se på dette spørgsmål og finde ud af, om de mennesker, der i dag er pensioneret efter de gamle love, har nogenlunde anstændige levevilkår, og hvis ikke, da prøve på om ikke andet så administrativt at forbedre deres forhold.

Jeg har heller ikke mange bemærkninger at gøre til klassificeringsloven ud over, at det forekommer mig ganske uforståeligt, at 29 grønlandske lærere, hvis arbejdsvilkår er hårdere, end man egentlig kan forestille sig hernede, igen er ladt i stikken ved den nye indplacering. Jeg ved, at Den grønlandske Lærerforening har protesteret stærkt imod dette forhold, og jeg vil meget gerne i forbindelse med lovforslagets behandling i lønningssudvalget følge denne sag op og prøve på at finde ud af, om der ikke skulle være noget at gøre for denne gruppes placering. En opnormering af disse til andre læreres lønniveau vil jo ikke have nogen form for konsekvens for andre grupper.

Alt i alt vil jeg gerne tilsige lovforslagene min positive medvirken, men som jeg allerede har antydnet, er jeg stærkt kritisk indstillet over for visse områder, og dér kan vi så se under behandlingen i lønningssudvalget, om vi vil være i stand til at nå så langt med de forskellige ting, at vi ved tredje behandling vil være i stand til at stemme for lovforslagene.